

Wandelen op de Westbank

Rustig wandelen op de Palestijnse Westoever? Het kan. Een Nederlander schreef een gids over oude paden.

Door **Rolf Bos**

Of het niet gevaarlijk is om te wandelen op de door Israël bezette Westbank? Het is een vraag die Stefan Szepesi wel vaker krijgt. 'Ik zeg altijd dat autorijden op de wegen hier vele malen gevaarlijker is. Ik heb hier duizenden kilometers gewandeld. Nooit wat gebeurd.'

Szepesi legde onlangs de laatste hand aan de gids *Walking Palestine, 25 journeys into the West Bank*, waarin hij wandelingen beschrijft die over Palestijns gebied lopen. De Nederlander, destijds werkzaam voor het Midden-Oostenkwartet van Tony Blair, begon vier jaar geleden samen met een groepje vrienden te wandelen op het land dat ten noorden, ten oosten en ten zuiden van Jeruzalem ligt.

'Met mijn vrienden gingen we elk weekeinde naar plaatsen als Jenin, Aboud, Ras Karkar, Sebastia en Zebabde. Daar ging ik op zoek naar de oude paden. Door het wandelen ontdekte ik de mooie natuur van Palestina. Natuurlijk zie je geregeld de littekens van het conflict - de afscheidingsmuur, de vele Joodse nederzettingen, de militaire wegen - maar meestal ontmoet je gewoon mensen die er het beste van proberen te maken. Palestijnen zijn gastvrij: ik heb de afgelopen jaren onderweg liters thee en koffie gedronken.'

Het groepje vrienden groeide de laatste jaren uit tot een los-vast gezelschap van meer dan tweehonderd mannen en vrouwen, vooral diplomaten, hulpverleners en journalisten die in Jeruzalem of Ramallah zijn gestationeerd. Elk weekeinde worden wandelingen georganiseerd, waarbij de beschrijvingen van Szepesi meestal als leidraad dienden. Want de jonge Nederlander, van huis uit archeoloog, hield zijn wandelingen niet voor zichzelf. Met behulp van gps, oude kaarten en dankzij gesprekken met lokale Palestijnen heeft hij na vier jaar wandelen een rijke database vol paden. En nu is er dan die Engelstalige gids.

Het is niet de eerste gedachte die bij je opkomt als je aan de Palestijnse gebieden denkt, maar het blijkt een machtig mooi gebied om te wandelen. In het noorden zijn fraaie mediterrane heuvels, in het midden kun je door die-

Wandeling langs het Mar Saba klooster in de Woestijn van Judea op de Westelijke Jordaanoever.

Foto Rolf Bos

“
Natuurlijk zie je geregeld littekens van het conflict

pe wadi's lopen, nog zuidelijker vind je een woestijnachtig landschap waar Abraham en Jezus hun voetsporen in het landschap gedrukt hebben en waar in de kloven duizendjarige kloosters verstoppertje spelen.

De Palestijnen zelf geven de laatste decennia de voorkeur aan vervoer per taxibusjes of de eigen auto, maar nog overal getuigen oude paden van een verleden-te-voet. Het netwerk lag te

wachten op herontdekking, zegt Szepesi. Zijn in Israël de bewegwijzerde paden in de weekenden vol met wandelaars, in de Palestijnse gebieden zijn de oude paden verlaten.

In de wandelgids van Szepesi is ook een keur aan informatie te vinden over de streek waar je doorheen loopt. In Al Bidaan blijkt een restaurant in het water van een lokale bron gebouwd. Na het wandelen ga je aan tafel met de uitgeputte voeten in het koele vocht.

Nabij Jenin, dat de krantenlezer wellicht nog steeds - en onterecht - zal associëren met het brute geweld van de Tweede Intifada, kan de vermoeide wandelaar na afloop plaatsnemen in een reuzenrad in een pretpark, zodat hij van boven nog eens kan bekijken waar hij heeft gelopen.

In Jenin kan de wandelaar slapen in het gastenhuis dat onderdeel is van de onlangs gerestaureerde bioscoop. Bij de ingang van de stad staat een vlieg-

tuig waarin een restaurant is gevestigd.

In het oude Romeinse Sebastia, met vier wandelingen in de gids vertegenwoordigd, is het centrum door Italianen stijlvol gerestaureerd. Binnen de muren van deze ongekende Palestijnse parel is een prachtig guesthouse verze-

Vanaf het oude Romeinse Forum kun je in drie uur naar de alpenweiden rond de Jabal Bayzeed wandelen, waar de wandelaar, als hij gelukt heeft, een oude herder treft die thee zet op een houtvuurtje. Het uitzicht vanaf deze plek is magistraal. Pretpark, een nattevooetenrestaurant, een alpenweide vol wilde tulpen, anemonen en chrysanten - o ja, ook dat is Palestina. Szepesi: 'Ik hoop dat mijn wandelgids een steentje bijdraagt aan de lokale economie.'

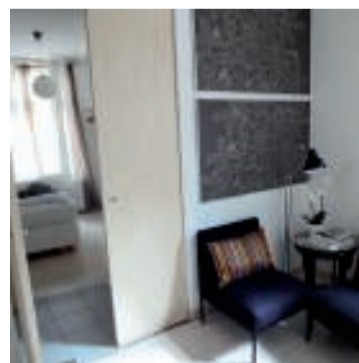
Stefan Szepesi, *Walking Palestine: 25 Journeys into the West Bank*; Interlink Pub Group. www.walkingpalestine.org

BED EN ONTBIJT IN HILVERSUM

Het was nog een avond goed zoeken naar een minpuntje, maar op de valreep vonden we er één. Gelukkig. Want als we alle positieve punten van B&B Darley's in Hilversum zouden opsommen, zouden we van partijdigheid worden beschuldigd. Of vragen krijgen over wat dat nou schuift, zo'n lyrisch stukje over een B&B, vlakbij het station in Hilversum.

Maar zeg nou zelf: in welk vijfsterrenhotel vind je een buffet met tien soorten brood en crackers? Een koelkast volgestouwd met broodbeleg, sap, wijn, bier, fris, yoghurtjes, snacks? Allemaal voor 5 euro extra, een bedrag dat je in veel hotels al moet betalen als je ook maar kijkt naar de minibar. Een snoepje voor de badkamerspiegel, een zak chips op het aanrecht, een schaal chocolade-eitjes op tafel, een pot pepernoten bij het Nespresso-apparaat. Pe-

Darley's, Hilversum
LIGGING
★★★★★
SERVICE
★★★★★
KAMER
★★★★★
PRIJS/KWALITEIT
★★★★★

pernoten in april? Natuurlijk niet, het zijn kleine amandelkoekjes. We zouden het qua eten en drinken in Darley's best een paar dagen uithouden als Hilversum acuut een uitgaansverbod zou afkondigen.

De B&B is een klein appartement met een aanrechtblokje en twee kookplaten (én pannen, én een melkschuimapparaat, én die koffiezetter, én een waterketel, én een cd-speler met cd's - er klinkt zachte klassieke muziek als we binnenkomen).

Vanuit de keuken kom je via twee moderne suite-deuren in een tussenruimte met douche en toilet. Daarachter ligt de slaapkamer, met de tv ingebouwd in de muur aan het voeteneind. Alles is licht en modern, de deuren van licht hout, het comfortabele bed wit, waardoor het grote veelkleurige schilderij de aandacht trekt. Het is allemaal onnadrukkelijk mooi - alsof je bij een familielid met goede

smaak logeert. Er zijn een paar boeken en een heleboel tijdschriften. In de keuken/voorkamer staan vazen met tulpen, in de slaapkamer een witte phalaenopsis. En o ja, bij de deur op het patiootje brandt een kaars in een windlicht.

Het wordt onderhand een vervelende opsomming, maar elke keer ontdekken we weer iets anders. De fietsen op de patio: niet achteloos gestald omdat de eigenaar ze ergens kwijt moest. Ze zijn voor gebruik van de gasten. En jawel hoor, losse fietslampjes bijgeleverd alsmede plattegronden van Hilversum en omgeving.

Marielise Darley begon de B&B twee jaar geleden nadat de ruimte was verbouwd voor tijdelijk eigen gebruik, vertelt ze, als ze een rondleiding geeft na onze aankomst. Dat is ook weer fijn aan Darley's: Marielise - 'gooi de sleutel bij vertrek maar in de brievenbus' - verdwijnt en we hebben het rijk al-

leen. Met een eigen ingang.

Na even snacks en zappen, gaan we op zoek naar dat minpuntje. Ha, het schilderij boven het hoofdeinde van het bed kan problemen opleveren. Het is zo groot dat je er misschien tegenaan zit als je in bed tv wilt kijken. He-laas. De kussens zijn zo groot en dik dat je het schilderij niet raakt. Stof op de stopcontacten? Ze zijn brandschoon. Nachtelijk herrie misschien? Het blijft muisstil, bovendien liggen er oordoppen naast het bed.

AAargh!

Het ene minpuntje dan toch: Darley's is te goedkoop. 55 euro en 5 euro extra om de stampvolle koelkast leeg te mogen grazen. We hebben meer betaald voor stoffige zolders en droevige tuinhuisjes.

Nell Westerlaken

Darley's, Nieuwe Doelenstraat 18, Hilversum. 06-50241895, www.darleys.nl